

Opening Archeologisch bezoekerscentrum kasteelhoeve Hartelstein in Itteren-Maastricht op 6 maart 2020

Dames en heren,

5 jaar geleden mocht ik in Borgharen het allereerste nieuwe natuurgebied openen.

Het allereerst nieuwe natuurgebied geschonken door de Maas – onze Moeder Maos – nadat wij haar weer de ruimte hadden gegeven.

Wij die met onze huizen en bedrijven haar eerder veel te dicht op de huid waren gekropen, en dat met haar toorn hadden moeten bekopen.

Haar toorn in de vorm van veel water, heel veel water.

U weet het, het was in 1993 toen zij uit woede haar water over maar liefst één vijfde van Limburg liet kolken. En in 1995 weer...

Want wie niet luisteren wil, moet maar voelen, zo moet de 'Grande Dame' toen hebben gedacht.

En we zijn gaan luisteren, en gaan nadenken hoe we haar weer naar behoren konden respecteren.

Een respect dat zij wist te waarderen, want vijf jaar geleden kon ik vertellen dat ze ons weer beloonde.

Beloonde met haar grind, met haar zand, en met prachtige natuur.

Een prachtige natuur die ze recentelijk nog omlijste met indrukwekkende beelden van hoogwater.

Hoogwater dat nu niemand meer natte voeten of ondergelopen huizen bezorgde,

al moest zij nu net zoveel water afvoeren als toen...

Naast zand, grind en prachtige natuur, schenkt ze ons nu dus ook meer veiligheid.

Terwijl ze ons ondertussen – en daarvoor zijn we hier vandaag samen – nóg meer geschenken blijft geven.

Geschenken in de vorm van die vondsten die onze historie prijsgeven.

Zoals natuurlijk die geweldige vondst van die vele paardenskeletten, waarmee zij ons zelfs het wereldnieuws liet halen. Nooit eerder was er immers zo'n paardengraf in Europa gevonden...

Een van die skeletten ligt al langer hier in Hartelstein te pronken, maar al die edele wezens hebben terecht hun eigen kunstwerk gekregen, hun eigen grafmonument, hun eigen grindsteen. Dáár waar ze gevonden zijn in Borgharen.

Maar naast die skeletten is dus nog zoveel meer historische rijkdom vrijwel letterlijk boven water gekomen...

...Maar liefst 10 duizend vondsten, zo hebben we allemaal mogen vernemen. Zie dát maar eens te herbergen. Daarvoor heb je nog wel wat meer kasteelhoeves nodig dan alleen dit Hartelstein.

Maar voor dat luxeprobleem 'van zo ontzettend veel' is dus een mooie oplossing gevonden. Althans, ik vind het een mooie oplossing om de vondsten te presenteren rond thema's. En die exposities dus elk half jaar te vernieuwen.

En er zijn natuurlijk genoeg thema's te bedenken; want wat geven die vondsten allemaal niet prijs over dit prachtige stukje aarde dat nu Limburg heet.

Zoals die paarden voor altijd de stille getuigen zijn van de laatste keer dat de Fransen Maastricht hun stad mochten noemen, zo leggen al die vondsten een stukje van de geschiedenis bloot.

De geschiedenis van velen die door de eeuwen heen, en passend bij hun tijd, hier net zo graag 'leefden, woonden en werkten' als wij. Want we kunnen er samen denk ik gevoeglijk wel van uitgaan dat het zéker in de vroegste tijden hier een paradijs is geweest in vergelijking met het altijd natte, zompige noorden...

Maar, dames en heren, wat ik extra mooi vind aan deze opzet van die wisselende tentoonstellingen, is dat het deze kasteelhoeve tot een levendig centrum kan maken.

Natuurlijk heeft deze plek al zijn bijzondere aantrekkingskracht met de Kringloopwinkel, dat in zijn soort natuurlijk ook al een verzameling vondsten is uit de meer recente tijd. Maar een rijke verzameling van 'giften van de Maas' geeft deze plek natuurlijk nog een extra dimensie.

Zeker als je weet dat de Maas blijft geven. Zoals die grenssteen waar ze bij Stein al bijna 250 jaar zoeken, en deze week opeens kwam 'bovendrijven'. Zomaar opeens bij het graven door het Consortium Grensmaas.

Al werd ook meteen in twijfel geroepen of het wel de echte was...

Ik persoonlijk denk dat de Maas ons hiermee een hint wil geven. Dat ze de 'echte' niet meer wil prijsgeven, omdat die gewoon voor altijd overbodig zou moeten zijn.

Zij is immers de levensader van **twee** Limburgen, en daarmee ligt ze hier niet om ons te begrenzen of te scheiden, maar om ons te verbinden.

Net zoals de vondsten die zij prijsgaf ons hier iets gaan vertellen over de geweldige interessante geschiedenis aan haar **beide** oevers, de oostelijke én de westelijke.

Vandaar dames en heren, dat ik zo dadelijk dit archeologisch bezoekerscentrum niet alleen open als gouverneur van Nederlands- maar óók van Belgisch Limburg.

U weet – of hoort het nu van mij – dat zij daar even zonder zitten, en mij gevraagd hebben of ik hun provincie er voor de 'time being' niet even bij kan nemen. Dat doe ik uiteraard met alle liefde voor álle Limburgers onder de vleugels van Moeder Maas.

Dat openen doe ik overigens ook samen doen met wethouder Gert-Jan Krabbendam en de directeur van het Consortium Kees van der Veeken.

Ik waarschuw u alvast, de manier waarop mag gewelddadig overkomen – als verbeelding van de strijd die gestreden is om ons mooie Limburg – maar zie het vooral als stormachtig enthousiasme.

Stormachtig enthousiasme voor een prachtige inkijk in onze rijke historie geschonken door de Grande Dame, onze aller Maos...

Vanaf vandaag voor de hele wereld zichtbaar. Wederom iets om samen trots op te zijn...